

DEEPAK
CHOPRA

JEZUS

Een roman over verlichting

Deepak Chopra

JEZUS

Een roman over verlichting

Tweede druk

Uitgeverij
Ten Have

Inhoud

Voorwoord 7

DEEL I – ZOEKER

1. De vreemdeling in de sneeuw 13
2. De twee Judassen 21
3. God op het dak 36
4. Het eerste wonder 45
5. De heilige vrouw 58
6. Woestenis en verering 72

DEEL II – WONDERDOENER

7. Gegrepen en weer vrijgelaten 85
8. De vierde man 99
9. Tweede geboorte 112
10. Gevangen 125
11. De eerste en de laatste 138

DEEL III – MESSIAS

- 12. Rein van geest 157
- 13. Reiziger 169
- 14. De weddenschap 185
- 15. Licht van de wereld 198

Epiloog 215

Jezus en het pad naar verlichting 219

DEEL I

ZOEKER

1

De vreemdeling in de sneeuw

Een paard!’ riep de tempelknecht uit, snakkend naar adem. ‘Kom gauw kijken.’

‘Waarom?’ vroeg ik zonder op te kijken. Ik was aan het schrijven, zoals ik elke ochtend deed. Mijn krabbels bereikten niemand buiten deze donkere, half vervallen hut, maar dat deerde me niet.

‘Omdat het geweldig groot is. Snel, voor iemand hem steelt.’

‘Bedoel je voordat jij hem steelt?’

De jongen was zo opgewonden dat hij zijn emmer warm water over de vloer liet klotsen. Hij mocht na zonsopgang in mijn hut komen om een warm bad voor me te maken.

Ik keek hem ernstig aan: ‘Wat dacht je van een beetje afstandelijkheid?’

‘Wat?’ vroeg hij.

‘Ik dacht dat de priester je leerde niet zo opgewonden te raken.’

‘Ja, maar dat was voordat het paard kwam.’

Als je hoog in deze bergen geboren bent, is een loslopend paard een gebeurtenis. Waar zou dit paard vandaan komen? Waarschijnlijk uit het westen van het rijk, waar ze grote zwarte hengsten fokken. De lokale bevolking kende de dieren naar hun windrichting. Olifanten kwamen uit het zuiden, waar het oerwoud begint, kamelen kwamen uit de woestijn in het oosten. Op al mijn reizen had ik slechts een van deze grijze monsters gezien. Net een lopende muur.

Vanuit het noorden, over de pas, kwamen de kleine harige pony’s

die je hier veel zag. Handelaren gebruikten ze om van dorp naar dorp te reizen met hun koopwaar: hennep, zijde, wierook, zout, gedroogd vlees en meel. De noodzakelijke levensmiddelen plus zijde, dat in blijde tijden gebruikt werd om een bruidje te versieren en in verdrietige tijden om een lijk in te wikkelen.

Ik deed het penseel met inkt weer terug in de houder en wreef het zwart van mijn vingers. ‘Je kunt die emmer beter neerzetten voor we allebei verdrinken,’ zei ik. ‘En pak daarna mijn jas.’

Die nacht was een sneeuwstorm van de hoge bergtoppen neerge-daald. De storm had tegen de gespannen dierenhuiden voor mijn ramen gebeukt en had dertig centimeter verse sneeuw achtergelaten. Ik kwam uit de hut en keek om me heen.

Hier is meer dan een paard, dacht ik.

De tempelknecht was te ongeduldig om op me te wachten en rende het pad af naar beneden.

‘Zoek de vreemdeling,’ riep ik.

De jongen draaide zich om. Ik had de wind in mijn rug en op deze hoogte reikte mijn stem erg ver.

‘Welke vreemdeling?’ riep de jongen terug.

‘Degene die van zijn paard is gevallen. Ga hem zoeken. Zoek goed en treuzel niet.’

De tempelknecht aarzelde. Hij vond het veel fijner om naar een mooi groot paard te kijken, maar een lichaam zoeken in de sneeuw was ook aantrekkelijk. Hij knikte en ging de bocht om zodat ik hem niet meer kon zien. Een volwassen man verdween gemakkelijk achter de grote rotsblokken aan weerszijden van het pad, en een magere knul al helemaal.

Ik volgde hem langzaam, maar niet vanwege mijn leeftijd. Ik weet niet hoe oud ik ben. Dat interesseert me al lang niet meer. Maar ik kan me nog steeds voortbewegen zonder dat mijn botten kraken.

Ik had de komst van de vreemdeling al twee dagen geleden voorzien, maar niet de nachtelijke storm. Hij zou niet omkomen door de sneeuw, maar hoogstwaarschijnlijk wel door de koude lucht die van de bergtoppen raasde. Niemand ter wereld kon zich wapenen tegen een dergelijke kou. Ik heb de dorpelingen geholpen gestrande reizigers

te redden. Als ze geluk hadden waren alleen hun neus en hun tenen zwart. Compleet verdoofd werden ze naar een beschutte plek gesleept, maar zodra hun redders hen opwarmden schreeuwden ze het uit van de pijn.

Iedereen die in mijn dal woont, heeft ontzag voor de gevaarlijke, hoge bergen. Maar ze vereren het gebergte ook want dat herinnert hen eraan dat de hemel dichtbij is. Ikzelf heb de vertroosting van de hemel niet nodig.

De dorpelingen deden geen beroep meer op mij voor hun reddingswerk. Ze voelden zich niet op hun gemak als ze zagen dat een oude kluizenaar met het uiterlijk van een misvormd uit teakhout gesneden beeld op blote voeten kon lopen, terwijl zij hun voeten moesten beschermen met vossen en geitenhuiden. Als ze op lange winternachten samenkwamen spraken ze hierover en ze besloten dat ik een verbond met een demon had gesloten. Omdat er duizenden plaatselijke demonen waren, konden er wel een paar gemist worden om op mijn voeten te letten.

Ik liep het pad af tot ik in de verte een vaag geluid hoorde in de wind. Het leek meer op het gepiep van een knaagdier dan op de stem van een jongen, maar ik snapte wat het betekende. Ik liep in de richting waar het geluid vandaan kwam, en versnelde mijn pas. Ik had er persoonlijk belang bij om de vreemdeling levend te vinden.

Toen ik over de volgende kam klom, zag ik een bult in de sneeuw. De tempelknecht staarde naar deze onbeweeglijke berg.

‘Ik heb op u gewacht voordat ik er tegenaan schop,’ zei hij. Zijn gezicht verraadde die mengeling van angst en genoegen die over mensen komt als ze denken dat ze een lijk hebben gevonden.

‘Luister naar me. Wens niet dat hij dood is. Dat helpt niet,’ waarschuwde ik hem.

In plaats van te schoppen, knielde de jongen neer en begon de sneeuw als een razende met zijn handen weg te scheppen. De vreemdeling had zich onder een halve meter sneeuw weten te begraven, maar dat was niet het meest verbazingwekkende. Toen ik de contouren van zijn lichaam zag, bleek dat hij op zijn knieën zat met zijn handen gevouwen onder zijn kin. De jongen had nog nooit iemand in die houding gezien.

‘Is hij zo bevroren?’ vroeg hij.

Ik gaf geen antwoord. Ik staarde naar het lichaam en was onder de indruk dat iemand kon blijven bidden tot de dood erop volgde. De positie vertelde me ook dat dit een jood was, want in het oosten zitten heiligen in kleermakerszit als ze bidden. Ze knielen niet.

Ik zei tegen de jongen dat hij naar het dorp moest rennen voor een slee. Hij gehoorzaamde zonder meer. We hadden het lichaam best met zijn tweeën kunnen dragen, maar ik moest even alleen zijn. Zodra de jongen verdwenen was, bracht ik mijn mond dicht bij het oor van de vreemdeling. Het oor was bedekt met ijs, maar nog helder roze.

‘Maak een beweging,’ fluisterde ik, ‘ik weet wie je bent.’

Eerst gebeurde er niets. Het leek erop dat de vreemdeling bevroren bleef, maar ik deed geen poging om hem met mijn eigen lichaam te verwarmen. Als dit de bezoeker was die ik verwachtte, was dat ook niet nodig. Maar ik kwam hem een beetje tegemoet door hem bij zijn naam te roepen.

‘Jezus, word wakker.’

De meeste mensen reageren als je hun naam zegt. Sommigen komen zelfs terug uit de schaduw van de dood. De vreemdeling bewoog, eerst nauwelijks zichtbaar, maar genoeg om wat sneeuw van zijn bevroren haren te schudden. Hij ontdooide niet. Mensen zijn geen karpers die de hele winter in het ijs gevangen zitten en pas weer tot leven komen als de meren in de lente ontdooien. De vreemdeling had zichzelf met geesteskracht in een toestand van volkomen stilte gebracht en hij bracht zich nu met dezelfde kracht weer terug. Als de jongen dit gezien had, zou hij ervan overtuigd zijn geweest dat ik zwarte magie had bedreven.

Jezus tilde zijn hoofd op en staarde me wezenloos aan. Hij was nog niet helemaal terug in de wereld. Langzaam maar zeker kwam ik in beeld.

‘Wie ben je?’ vroeg hij.

‘Dat doet er niet toe,’ antwoordde ik.

Ik probeerde hem overeind te helpen, maar Jezus verzette zich. ‘Ik kwam hier slechts om een bepaalde man te zien. Laat me met rust als jij die man niet bent.’ Hij was pezig en sterk, zelfs na zo’n uitputtende tocht. Zijn weerstand duwde me terug.

Jezus vroeg niet naar zijn paard. Hij sprak plat Grieks, het soort dat men gebruikt op de markten in het westen van het rijk. Hij had het vast onderweg ergens opgepikt. Ik kende een paar woorden die ik geleerd had van de handelaren toen ik zo oud was als de vreemdeling nu, een jaar of vijftwintig.

‘Doe niet zo koppig,’ zei ik. ‘Ik ben hier gekomen om je uit te graven. Wie anders zou zich bezighouden met een gewone berg sneeuw?’

Jezus bleef op zijn hoede: ‘Hoe weet je mijn naam?’

‘Je vraag beantwoordt zichzelf,’ zei ik. ‘De juiste man kent je naam zonder ernaar te vragen.’

Nu glimlachte Jezus en samen probeerden we zijn koude en stramme knieën te buigen. Hij stond wankel op en viel meteen tegen mijn schouder.

‘Even wachten,’ zei hij.

Op dat moment zag ik hoe lang hij was. Ik was een halve kop groter dan de bewoners van het bergdorp en Jezus was een halve kop langer dan ik. Hij had donker haar en een korte baard, slordig geknipt zoals een reiziger zou doen wanneer hij geen tijd heeft om zich netjes te verzorgen. Zijn bruine ogen leken donkerder dan gebruikelijk omdat ze afstaken tegen zijn bleke huid. Bleek in vergelijking met de huid van de bergbewoners die er door de hoogte en de zon uitziet als een leren wijnszak.

Jezus stond toe dat ik hem half de berg op droeg, terwijl hij tegen mijn schouder aan leunde. Daaruit maakte ik op dat hij me nu vertrouwde. Hij vroeg niet meer naar mijn naam. Het lijkt een detail, maar ik zag het als voorkennis. Ik houd van strikte anonimiteit. Als je helemaal alleen wilt zijn, vertel je niemand je naam en vraag je ook niemand naar zijn naam. Zelfs de lokale dorpsbewoners wisten mijn naam niet, ook al woonde ik al jaren vlak bij hen. Ik vergat hun naam zodra ik die hoorde. Zelfs de naam van de tempelknecht kende ik niet meer. Soms noemde ik hem ‘Kat’ omdat het zijn taak was om in de tempel de veldratten te vangen die aangetrokken werden door de wierook en de olie.

Na een goede vijfhonderd meter rechte Jezus zijn rug en liep zelfstandig verder. Even later verbrak hij de stilte. ‘Ik heb over je horen praten. Ze zeggen dat je alles weet.’

‘Nee, dat zeggen ze niet. Ze zeggen dat ik een domme idioot ben of een duivelsaanbidder. Vertel me de waarheid. Je zag me in een visioen.’

Jezus leek verbaasd.

Ik keek hem aan en zei: ‘Je hoeft je inzicht niet voor mij te verbergen. Niets in mij is verborgen. Als je ogen hebt, kun je zien.’

Hij knikte. Het vertrouwen tussen ons was nu volkomen.

We kwamen al snel aan bij mijn door de wind geteisterde hut. Eenmaal binnen reikte ik omhoog naar de dakspant en haalde een pakje tevoorschijn, gewikkeld in vuile linnen vodden.

‘Thee,’ zei ik. ‘Echte thee, niet die gedroogde gerststengels die ze hier koken.’

Ik zette een pot gesmolten sneeuw op de stoof om te koken. Het vuur was rokerig, omdat ik voor het dagelijks gebruik gedroogde mest verbrandde. De vloer van de hut was bepleisterd met dezelfde mest, vermengd met stro. Elk voorjaar brachten vrouwen er een nieuwe laag op aan.

Jezus hurkte op de vloer zoals de boeren doen en keek toe. Als ik werkelijk alles wist, zou ik ook weten of Jezus geleerd had zo te zitten bij zijn eigen volk of tijdens zijn lange reizen. De ogen van mijn gast, gewend aan de pure buitenlucht, traanden van de rook. Ik trok een van de gedroogde huiden voor het raam weg om wat frisse lucht binnen te laten.

‘Je went eraan,’ zei ik.

Ik was niet van plan over dit bezoek te schrijven, al had ik in twintig jaar maar een paar keer bezoek gehad. Zo te zien was er niets bijzonders aan Jezus. Onwetendheid en bijgeloof zorgen ervoor dat mensen met een speciale lotsbestemming tot reuzen en monsters worden gemaakt. De werkelijkheid ziet er anders uit. Waren de ogen van Jezus zo diep als de oceaan en zo donker als de eeuwigheid? Nee. De ingewijde ziet iets in zijn blik dat niet in woorden uit te drukken is, maar datzelfde gaat op voor een arm dorpsmeisje dat voor het eerst haar pasgeboren baby ziet en overstroomt van liefde. Eén ziel is elke ziel, alleen wij weigeren dat te zien.

Evenzo zijn alle woorden de woorden van God. Mensen weigeren

ook dat in te zien. Jezus sprak net als iedereen. Maar gek genoeg sprak niet iedereen als Jezus.

Het eerste uur dronken we samen onze zwarte thee, sterke thee zoals de bezoeker wilde, niet slap zoals ik het gewoonlijk dronk. Ik moest de hele winter met mijn voorraad doen.

‘Ik geloof dat ik je probleem begrijp,’ zei ik.

‘Bedoel je de reden waarom ik hierheen ben gekomen?’ vroeg Jezus.

‘Dat is toch hetzelfde? Je hebt God gevonden en dat was niet genoeg. Dat is het nooit. Er is geen ergere honger dan eeuwige honger.’

Jezus keek niet verbaasd. De juiste man zou zo praten, zonder vooraf vragen te stellen. Ik had genoeg koortsige jongemannen gezien die met hun visioenen de berg op kwamen. Ze brandden zichzelf op en waren altijd snel weer weg, hun visioenen in as met zich meenemend.

‘God vinden is één ding,’ zei ik. ‘God worden iets anders. Dat is toch wat je wilt?’

Jezus schrok op. In tegenstelling tot de andere koortsige jongemannen had hij me niet gevonden uit eigen wil, maar was hij onzichtbaar geleid, bij de hand genomen als een kind.

‘Zo zou ik het niet willen zeggen,’ zei hij nuchter.

‘Waarom niet? Je kunt je nu toch geen zorgen meer maken over godslastering?’ Ik lachte. De lach kwam eruit als een korte, zachte blaf.

‘Je bent al zo vaak van godslastering beschuldigd. Maak je geen zorgen. Niemand kijkt over je schouder. Als ik de deur dichtdoe, moeten zelfs de lokale goden buiten blijven.’

‘Niet mijn God.’

Na deze uitwisseling praatten we niet meer, maar zaten we in stilte terwijl de theepot op de stoof siste. Stilte is geen afwezigheid van iets. Het biedt juist de ruimte en de mogelijkheid om nieuwe ideeën te ontwikkelen. Stilte is het mysterie waarin ik handel. Stilte en licht. Daarom had ik geen problemen met het herkennen van het licht dat Jezus met zich meedroeg.

Maar er was meer. Zijn pad was al uitgestippeld voor hij werd ge-

boren. Hij was nog jong en had er slechts een glimp van opgevangen, maar iemand anders zou wellicht in staat zijn om zijn pad te zien zonder tranen. Daarom was Jezus door de sneeuwstorm geleid; onze twee visies moesten samenkomen.

Hij viel al zittend in slaap, overmand door uitputting. De volgende ochtend vertelde hij zijn verhaal. De woorden stroomden uit zijn mond en zijn verhaal leek onwezenlijk in de koude en donkere hut. Maar dat was te verwachten. Al lang geleden vermoedde Jezus dat hij wellicht in een droom leefde.

Ik hoorde zijn verhaal aan en zag met mijn geestesoog nog veel meer. Luister naar het verhaal en oordeel zelf.